

EVROPSKÁ KOMISE

GŘ pro vnitřní trh

Volný pohyb zboží, regulované profese a poštovní služby
Regulované profese

Brusel, 5. května 2004
MARKT/C/3/6925/2004 – rev. 1

VZÁJEMNÉ UZNÁVÁNÍ DIPLOMŮ NOVÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ V KONTEXTU SEKTOROVÝCH SMĚRNIC

- 1) Tento dokument nemá právní hodnotu a neuděluje žádná práva. Slouží pouze jako shrnutí základních pravidel týkajících se uznávání diplomů pro účely podnikání. V případě specifických pravidel vztahujících se na volné poskytování služeb viz odkaz na specifická ustanovení odpovídajících směrnic.
- 2) Uznávání odborné způsobilosti nebude mít žádný dopad na uplatňování dočasných opatření jednotlivých členských států týkajících se volného pohybu pracovníků (výkon povolání v zaměstnaneckém poměru). Jelikož tato opatření mohou účinek vzájemného uznávání kvalifikací v praxi rušit, občanům nových členských států se zvláště doporučuje, aby se na toto téma podrobně informovali v té členské zemi, ve které plánují podnikat.

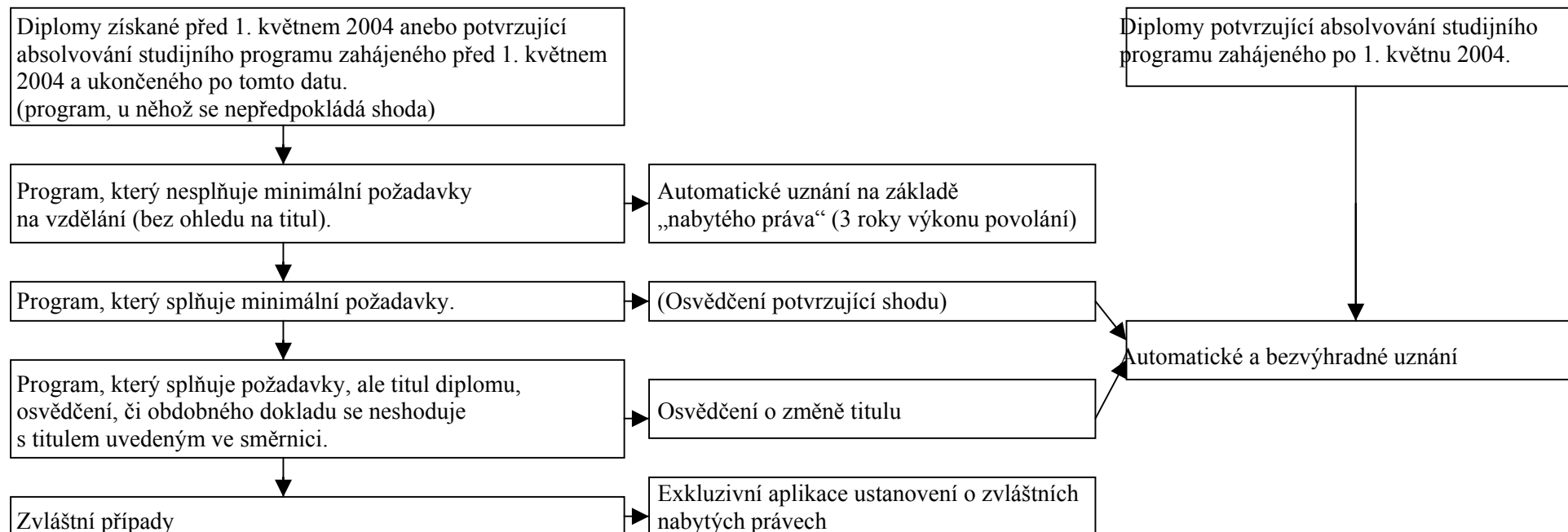
RELEVANTNÍ PROFESE A SMĚRNICE:

- Lékař: Směrnice o vzájemném uznávání a koordinaci č. 93/16/EEC* (OJ L 165, 7. července 1993, str. 1)
- Zdravotní sestra odpovědná za všeobecnou péči: Směrnice 77/452/EEC* a 77/453/EEC* (OJ L 176, 15. července 1977, str. 1 a 8)
- Zubní lékař: Směrnice o vzájemném uznávání č. 78/686/EEC* a směrnice o koordinaci č. 78/687/EEC* (OJ L 233, 24. srpna 1978, str. 1 a 7)
- Veterinární lékař: Směrnice o vzájemném uznávání č. 78/1026/EEC* a směrnice o koordinaci č. 78/1027/EEC* (OJ L 362, 23. prosince 1978, str. 1 a 7)
- Porodní asistentka: Směrnice o vzájemném uznávání č. 80/154/EEC* a směrnice o koordinaci č. 80/155/EEC* (OJ L 33, 11. února 1980, str. 1 a 8)
- Farmaceut: Směrnice o koordinaci č. 85/432/EEC* a směrnice o vzájemném uznávání č. 85/433/EEC* (OJ L 273, 24. září 1985, str. 34 a 37)
- Architekt: Směrnice 85/384/EEC* (OJ L 223, 21. srpna 1985, str. 1)

* Ve znění poslední úpravy Směrnicí 2001/19/CE (OJ L 206, 31. července 2001, str. 1) a zákonem o přistoupení nových členských států (OJ L 235, 23. září 2003, str. 17, http://europa.eu.int/comm/enlargement/negotiations/treaty_of_accession_2003/treaty_accession_6.htm).

Evropská Komise, B-1049 Brusel, Belgie, tel.: (32-2) 299 11 11
Kancelář: C-100 03/23; přímá tel. linka: (32-2) 295 94 08, fax: (32-2) 295 93 31
http://europa.eu.int/comm/internal_market/ E-mail: markt-C3@ceu.eu.int

SCHÉMA

Případy, které směrnice „o uznávání“ nepokrývá, se posuzují na základě článku č. 43 Smlouvy o založení Evropského společenství.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA – ÚVODNÍ SHRUTÍ

Veškeré diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci uvedené v příloze „směrnice o vzájemném uznávání“ a potvrzující absolvování studijního programu zahájeného po 1. květnu 2004 se uznávají automaticky a bezvýhradně (Blok 1).

U diplomů, osvědčení a obdobných dokladů o formální kvalifikaci potvrzujících absolvování studijního programu zahájeného před 1. květnem 2004 se předpokládá, že neprokazují splnění minimálních požadavků na vzdělání, a vztahují se na ně ustanovení o „nabytých právech“. Diplom bude uznán automaticky pod podmínkou, že je k němu přiloženo osvědčení o výkonu příslušného povolání (Blok 3). Diplomy potvrzující absolvování studijního programu, který je ve shodě se směrnicí, se uznávají automaticky a podmínka doložení výkonu povolání se na ně nevztahuje (Blok 1).

Na některé diplomy se vztahují ustanovení o zvláštních „nabytých právech“, která se uplatňují mimo ostatní ustanovení obsažená ve směrnici (Blok 4).

V případech, kdy je diplomem, osvědčením či obdobným dokladem o formální kvalifikaci získaným před datem vstupu do EU udělen titul odlišující se od titulu uvedeného ve směrnici, se postupuje podle zvláštních pravidel (Blok 2).

Má-li hostitelský členský stát důvodné pochybnosti, využívá potvrzovacího řízení (Blok 5), jehož procedurálním řádem se musí členské země řídit (Blok 6).

Případy, které příslušná směrnice „o uznávání“ nepokrývá, se posuzují na základě článku č. 43 Smlouvy o založení Evropského společenství (Blok 7).

Blok 1: Automatické uznávání diplomů

1) Diplomy potvrzující absolvování studijního programu zahájeného po 1. květnu 2004: všechny tyto diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci se podle příslušné směrnice uznávají automaticky a bezvýhradně.

Relevantní články: Článek č. 2 a 4 Směrnice 93/16/EEC, článek č. 2 Směrnice 77/452/EEC, článek č. 2 a 4 Směrnice 78/686/EEC, článek č. 2 Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 2 Směrnice 80/154/EEC, článek č. 2 Směrnice 85/433/EEC, článek č. 2 Směrnice 85/384/EEC.

2) Diplomy* potvrzující absolvování studijního programu zahájeného před 1. květnem 2004:

U těchto diplomů, osvědčení a obdobných dokladů o formální kvalifikaci se předpokládá, že neprokazují splnění minimálních koordinovaných požadavků na vzdělání stanovených pro příslušné profese, a jsou proto uznávány na základě ustanovení o „nabytých právech“ (Blok 3).

Nicméně, diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci potvrzující absolvování studijního programu, který je ve shodě se směrnicí, se uznávají automaticky a bezvýhradně (jako v bodě 1 výše) podle příslušné směrnice. Hostitelský členský stát může v takovém případě vyžadovat, aby k uvedeným dokladům bylo přiloženo osvědčení vydané příslušným orgánem členského státu původu, potvrzující, že doklad pod příslušnou směrnicí skutečně spadá. V praxi takové osvědčení zároveň potvrzuje, že udělené tituly byly získány po absolvování studijního programu, který splňuje minimální požadavky na vzdělání stanovené příslušnou směrnicí. V případě veterinárních lékařů je přiložení tohoto osvědčení povinné.

*Na povolání architekta se vztahují pouze ustanovení o „nabytých právech“ (Blok 3).

Relevantní články: Preambule 10 Směrnice 93/16/EEC, preambule 8 Směrnice 77/452/EEC, preambule 9 Směrnice 78/696/EEC, preambule 7 a článek č. 2 Směrnice 78/1026/EEC, preambule 8 Směrnice 80/154/EEC, preambule 9 Směrnice 85/433/EEC, preambule 15 Směrnice 85/384/EEC.

Blok 2: Změna titulu diplomu

1) Diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci* potvrzující absolvování studijního programu ukončeného před 1. květnem 2004 (anebo zahájeného před a ukončeného po tomto datu), které splňují veškeré minimální požadavky stanovené směrnicí „o koordinaci“, ale uděluje se jimi titul odlišný od titulů uvedených v příloze příslušné směrnice, se uznávají automaticky a bezvýhradně (Blok 1) pokud je k nim přiloženo osvědčení vydané příslušným orgánem daného státu, které osvědčuje následující:

- 1) diplom, osvědčení a obdobný doklad o formální kvalifikaci potvrzující absolvování studijního programu, který splňuje minimální požadavky stanovené příslušnou směrnicí, a
- 2) členský stát, který je vydává, je považuje za rovnocenné dokladům uvedeným v příloze příslušné směrnice.

*Na povolání architekta se vztahují pouze ustanovení o „nabytých právech“ (Blok 3).

Relevantní články: Článek č. 9(3) Směrnice 93/16/EEC, článek č. 4(2) Směrnice 77/452/EEC, článek č. 7(3) Směrnice 78/686/EEC, článek č. 4(2) Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 5(3) Směrnice 80/154/EEC, článek č. 6(2) Směrnice 85/384/EEC.

2) Diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci potvrzující absolvování studijního programu ukončeného před 1. květnem 2004 (anebo zahájeného před a ukončeného po tomto datu), které nesplňují veškeré

minimální požadavky stanovené směrnicí „o koordinaci“ a uděluje se jimi titul odlišný od titulů uvedených v příloze příslušné směrnice: uznávání se řídí obecnými ustanoveními o nabytých právech (Blok 3), vyjma případů, na které se vztahují ustanovení o zvláštních nabytých právech (Blok 4).

Pozn.: Na diplomy v oboru zubní lékařství vydané v Estonsku, Litvě, Polsku a Slovinsku před 1. květnem 2004, jejichž názvy specificky odkazují na stomatologii (ale potvrzují absolvování studijního programu, který je považován za odpovídající studijnímu programu zubní lékařství tak jak jej definuje směrnice „o koordinaci“), se výše uvedená ustanovení vztahují pouze tehdy, jedná-li se o studijní programy, které splňují veškeré požadavky na studijní program stanovené směrnicí „o koordinaci“. V případě studijních programů, které ve shodě se směrnicí „o koordinaci“ nejsou, se uznávání řídí ustanoveními o „nabytých právech“ (Blok 3). Na diplomy v oboru stomatologie vydané v České republice a ve Slovenské republice se vztahují ustanovení o zvláštních „nabytých právech“ (Blok 4).

Blok 3: Obecná nabytá práva

Tato ustanovení se vztahují pouze na studijní programy zahájené před 1. květnem 2004*. Diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci** potvrzující absolvování studijního programu, který nesplňuje veškeré minimální požadavky na studijní program stanovené směrnicí „o koordinaci“, se v souladu se směrnicí uznávají automaticky, je-li k nim přiloženo osvědčení vydané příslušnými orgány daného státu, které osvědčuje, že jeho držitel vykonával příslušnou činnost po dobu alespoň tří po sobě následujících let během posledních pěti let před vydáním osvědčení***. Není-li toto osvědčení přiloženo, řídí se uznávání ustanoveními článku 43 Smlouvy o založení Evropského společenství (Blok 7).

*Diplomy v oboru architektura jsou ve směrnici uvedeny v restriktivním seznamu a tato ustanovení se v jejich případě vztahují na kurzy studijního programu zahájené nejpozději během akademického roku 2006-7.

**Na estonské diplomy v oboru veterinární lékařství, polské diplomy v oborech zdravotní sestra odpovědná za všeobecnou péči a porodní asistentka a české a slovenské diplomy v oboru stomatologie (zubní lékařství) se vztahují pouze ustanovení o zvláštních nabytých právech (Blok 4).

***V případě lékařských diplomů a specializovaných diplomů zubních lékařů se na požadovanou délku odborné přípravy vztahují zvláštní pravidla kalkulace.

Relevantní články: Článek č. 9(1) a (2) Směrnice 93/16/EEC, článek č. 4(1) Směrnice 77/452/EEC, článek č. 7(1) a (2) Směrnice 78/686/EEC, článek č. 4(1) Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 5(1) Směrnice 80/154/EEC, článek č. 6(1) Směrnice 85/433/EEC, články č. 10 a 11 Směrnice 85/384/EEC.

Blok 4: Zvláštní nabytá práva

Zvláštní „nabytá práva“ se týkají těchto dokladů:

1) Diplomy:

- estonských veterinárních lékařů;
- polských zdravotních sester odpovědných za všeobecnou péči a porodních asistentek;
- českých a slovenských stomatologů (vykonávajících povolání zubních lékařů) potvrzující absolvování studijního programu zahájeného v těchto členských státech před 1. květnem 2004.

Relevantní články: Článek č. 4(c) Směrnice 77/452/EEC, článek č. 19(c) a (d) Směrnice 78/686/EEC, článek č. 4(b) Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 5(b) Směrnice 80/154/EEC.

2) Diplomů získaných (anebo potvrzujících absolvování studijního programu zahájeného před datem vzniku příslušného samostatného členského státu):

- v bývalém Sovětském svazu a opravňující k výkonu příslušného povolání v Estonsku, Lotyšsku anebo Litvě;
- v bývalém Československu a opravňující k výkonu příslušného povolání v České republice anebo Slovenské republice;
- v Jugoslávii a opravňující k výkonu příslušného povolání ve Slovinsku.

Relevantní články: Článek č. 9(a) (1)-(6) Směrnice 93/16/EEC, článek č. 4(c) (1)-(6) Směrnice 77/452/EEC, článek č. 7(b) (1)-(4) a článek 19(c) a (d) Směrnice 78/686/EEC, článek č. 4(c) (1)-(6) Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 5(c) (1)-(6) Směrnice 80/154/EEC, článek č. 6(c) (1)-(6) Směrnice 85/433/EEC, článek č. 11(a) (1)-(6) Směrnice 85/384/EEC.

Blok 5: Důvodné pochybnosti

V případě důvodných pochybností může členský stát vyžadovat, aby příslušné orgány jiného členského státu potvrdily pravost diplomů, osvědčení a obdobných dokladů o formální kvalifikaci daným členským státem vydaných, a zároveň potvrdily, že jejich držitel splňuje všechny požadavky na vzdělání a přípravu stanovené směrnicí „o koordinaci“.

Relevantní články: Článek č. 22 Směrnice 93/16/EEC, článek č. 16 Směrnice 77/452/EEC, článek č. 21 Směrnice 78/686/EEC, článek č. 15 Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 17 Směrnice 80/154/EEC, článek č. 16 Směrnice 85/433/EEC, článek č. 27 Směrnice 85/384/EEC.

Blok 6: Procedurální řád

Od žadatele mohou být kromě diplomů a kvalifikace (případně osvědčení o výkonu povolání) vyžadovány další doklady (například průkaz totožnosti a výpis z rejstříku trestů).

Obecně platí, že členský stát, v němž byla žádost o uznání podána, musí rozhodnutí vydat nejpozději do tří měsíců po předložení úplné dokumentace. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti musí členský stát řádně odůvodnit. Národní právní systém musí dávat žadateli možnost odvolat se proti rozhodnutí a také v případě, že rozhodnutí nebylo vydáno ve stanovené lhůtě.

Relevantní články: Článek č. 11 a násl., 15(1) a 42(d) Směrnice 93/16/EEC, článek č. 6 a násl., 10(1) a 18(d) Směrnice 77/452/EEC, článek č. 9 a násl., 13(1) a 23(d) Směrnice 78/686/EEC, článek č. 6 a násl., 10(3) a 17(d) Směrnice 78/1026/EEC, článek č. 7 a násl., 11(1) a 19(d) Směrnice 80/154/EEC, článek č. 8 a násl., 12(1) a 18(d) Směrnice 85/433/EEC, článek č. 6(a), 17 a násl. a 20(1) Směrnice 85/384/EEC.

Blok 7: Pomocná aplikace článku č. 43 Smlouvy o založení Evropského společenství

Ve výjimečných případech, které směrnice o uznávání nepokrývá (zejména není-li splněna podmínka výkonu povolání (Blok 3 a 4)), se diplomy posuzují na základě článku č. 43 Smlouvy o založení Evropského společenství upravujícího svobodu podnikání v souladu s výkladem Evropského soudního dvora. Obdrží-li členský stát žádost o povolení výkonu příslušného povolání, musí vzít v úvahu všechny diplomy, osvědčení a obdobné doklady o formální kvalifikaci migranta, a to tak, že srovná dovednosti, jejichž získání tyto doklady potvrzují, s praxí, znalostmi a kvalifikací vyžadovanými národní legislativou. Uznání není automatické a může být podmíněné, například absolvováním doplňujícího vzdělávání a přípravy.

Viz: Rozhodnutí Soudního dvora z 22. ledna 2002 v případě C-31/00 Dreessen (sv. 2002, str. I – 663).